

----- Forwarded Message -----

Subject: Raspuns solicitare
Date: Tue, 23 Feb 2016 12:58:30 +0200
From: PublicInfo@mfinante.ro
To: office@apador.org

Bună ziua,

Referitor la solicitarea dumneavoastră înregistrată în Ministerul Finanțelor Publice, Biroul de informare publică cu nr. 616164/2016, vă informăm următoarele:

Potrivit art.12 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 94/1999, privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă, cu modificările și completările ulterioare, “răspunderea civilă a magistraților se stabilește în condițiile care vor fi reglementate prin Legea pentru organizarea judecătorească”.

Totodată, acțiunea în regres a Statului a fost reglementată și de dispozițiile art.507 din vechiul Cod de procedură penală, care consacră anterior intrării în vigoare a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, obligația statului de a se îndrepta împotriva aceluia care cu rea-credință sau din gravă neglijență a provocat situația generatoare de daune, în situația reparațiilor acordate atât potrivit art.506 din vechiul Cod procedură penală cât și în situația în care statul român a fost condamnat de o instanță internațională, având următorul conținut:

„În cazul în care repararea pagubei a fost acordată potrivit art.506, cât și în situația în care statul român a fost condamnat de către o instanța internațională, acțiunea în regres împotriva aceluia care, cu rea-credință sau din gravă neglijență, a provocat situația generatoare de daune, este obligatorie.”

Astfel, potrivit art.96 din Legea nr.303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare:

“(1) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

(2) Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea judecătorilor și procurorilor care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

(3) Cazurile în care persoana vătămată are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procese penale sunt stabilite de Codul de procedură

penală.

(4) Dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale nu se va putea exercita decât în cazul în care s-a stabilit, în prealabil, printr-o hotărâre definitivă, răspunderea penală sau disciplinară, după caz, a judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în cursul judecării procesului și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară.

(5) Nu este îndreptățită la repararea pagubei persoana care, în cursul procesului, a contribuit în orice mod la săvârșirea erorii judiciare de către judecător sau procuror.

(6) Pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice.

(7) După ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii irevocabile date cu respectarea prevederilor alin. (6), statul se poate îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care, cu rea-credință sau gravă neglijență, a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

(8) Termenul de prescripție a dreptului la acțiune în toate cazurile prevăzute de prezentul articol este de un an.”

Drept urmare, din economia dispozițiilor legale citate rezultă că, în situația altor procese decât cele penale dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor cauzate prin erorile judiciare săvârșite și acțiunea în regres a statului sunt condiționate și în prezent de existența, în prealabil, a unei hotărâri definitive prin care să se stabilească, în condițiile legii, răspunderea penală sau disciplinară a magistratului.

Chiar dacă, în cazul erorilor judiciare săvârșite în procesele penale dispozițiile legale citate nu condiționau printr-o prevedere expresă dreptul persoanei vătămate la acțiunea în repararea pagubei și nici exercitarea acțiunii în regres a statului de existența, în prealabil, a unei hotărâri judecătorești definitive prin care s-a stabilit răspunderea penală sau disciplinară a magistratului, art.507 din vechiul Cod procedură penală, făcea referire la reaua-credință sau grava neglijență, a celui care a provocat situația generatoare de daune.

Astfel, indiferent dacă era vorba de dosare civile sau penale, răspunderea patrimonială a judecătorilor sau procurorilor putea fi angajată doar în condițiile existenței unei hotărâri de sancționare disciplinară a acestuia sau a unei hotărâri de atragere a răspunderii penale.

Existența unei hotărâri definitive de răspundere penală sau disciplinară, în toate cazurile în care se pune problema răspunderii patrimoniale a magistraților, prezenta importanță atât pentru stabilirea faptei și, pe cale de consecință, a erorii judiciare, cât și a vinovăției judecătorului sau procurorului.

Acest punct de vedere a fost exprimat și de Consiliul Superior al Magistraturii cu ocazia analizării solicitărilor primite din partea Ministerului Finanțelor Publice privind posibilitatea exercitării unei acțiuni în regres împotriva magistraților care au instrumentat

cauza cu rea-credință sau gravă neglijență.

De asemenea, Curtea Constituțională prin Decizia nr.588/2007, prin care a soluționat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.228 și art.II alin.(3) din Legea nr.356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, a constatat că reprezintă abatere disciplinară a magistratului exercitarea funcției, inclusiv nerespectarea normelor de procedura, cu rea-credință sau din gravă neglijență, dacă fapta nu constituie infracțiune.

Totodată, s-a constatat că, de esența înfăptuirii actului de justiție este supunerea judecătorului în fața legii și, ca un corolar al acestei cerințe, respectarea normelor de procedură. Consiliul Superior al Magistraturii, în virtutea rolului sau constituțional de garant al independenței justiției, îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, așadar și în situația nerespectării, de către aceștia, cu rea-credință sau din gravă neglijență, a normelor de procedură.

În concluzie, acțiunea împotriva magistratului putea fi exercitată ulterior constatării faptului că eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii a fost săvârșită de judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență.

De altfel, această voință a legiuitorului, potrivit căreia statul se poate îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva magistraților, nu înainte de stabilirea relei-credințe sau gravei neglijențe a acestora în judecarea sau instrumentarea cauzelor cu care au fost investiți, este menținută și prin noul Cod de procedură penală, publicat în Monitorul Oficial nr. 486/15 iulie 2010, în vigoare începând cu data de 01.02.2014.

În acest sens arătăm că, alin.(2) al articolului 542, „Acțiunea în regres”, prevede următoarele:

„Statul trebuie să dovedească în cadrul acțiunii în regres, prin ordonanța procurorului sau hotărâre penală definitivă, că cel asigurat în condițiile alin.(1) a produs cu rea-credință sau culpă gravă profesională, eroarea judiciară sau privarea nelegală de libertate cauzatoare de prejudicii”.

Astfel, Ministerul Finanțelor Publice, în fiecare caz în parte, după efectuarea plății sumelor la care a fost obligat Statul Român prin hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului către creditori, s-a adresat instituțiilor abilitate în vederea analizării fiecărui caz în parte cu privire la constatarea, în prealabil a *relei credințe* sau a *gravei neglijențe* a magistraților, condiție indispensabilă formulării unei acțiuni în regres.

Sub acest aspect, Ministerul Finanțelor Publice aplică o procedură premergătoare inițierii acțiunii în regres, prin solicitare de informații atât de la Consiliul Superior al Magistraturii, cât și de la autoritățile centrale și locale române care au reprezentat interesele statului în procesele derulate în fața instanțelor interne, instanțe ce au pronunțat hotărâri judecătorești atacate la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, urmând ca acestea să facă verificările necesare privind instrumentarea dosarului la instanțele românești și să comunice persoana sau persoanele responsabile, precum și

constatarea că acestea au provocat sau nu, situații generatoare de daune ca urmare a instrumentării cauzei cu rea-credință sau din gravă neglijență.

Menționăm că, până în prezent, Ministerul Finanțelor Publice nu a fost sesizat de către Consiliul Superior al Magistraturii, garantul independenței justiției (art.133 alin.1 din Constituție, republicată) *și care are competența de stabili răspunderea civilă sau disciplinară a magistraților, potrivit art.94 din Legea nr.303/2004*, pentru promovarea unei acțiuni în regres pentru a atrage recuperarea prejudiciului produs statului, astfel cum am indicat în precedent.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Biroul de informare publica

Str. Apolodor nr.17, sector 5, București

Tel/Fax: +40 21 319 96 83

E-mail: publicinfo@mfinante.gov.ro